

LBRIS

We know
books

Mihai Eminescu

POEZII

Tabel cronologic de Al. Piru

Cuprins

<i>Tabel cronologic</i>	5
-------------------------------	---

POEZII PUBLICATE ÎN TIMPUL VIEȚII

La mormântul lui Aron Pumnuț	17
De-aș avea... ..	19
O călărire în zori	20
Din străinătate	24
La Bucovina	26
Speranța	28
Misterele nopții	30
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie	32
La Heliade	34
La o artistă	35
Amorul unei marmure	37
Junii corupți	39
Amicului F.I.	42
La moartea Principelui Știrbey	44
Venere și madonă	45
Mortua Est!	53
Înger de pază	56

Noaptea...	57
Egiptul	58
Cugetările sărmanului Dionis	62
Înger și demon	65
Floare albastră	70
Împărat și proletar	73
Făt-frumos din tei	82
Melancolie	86
Crăiasa din povești	88
Lacul	90
Dorința	91
Călin (<i>file din poveste</i>)	92
Strigoii	103
Povestea codrului	116
Povestea teiului	119
Singurătate	123
Departate sunt de tine... ..	125
Pajul Cupidon... ..	126
O, rămâi	128
Pe aceeași ulicioară... ..	130
De câte ori, iubito... ..	132
Rugăciunea unui dac	133
Atât de fragedă... ..	135
Sonete	137
Freamăt de codru	140

Revedere	142
Foaia veștedă (<i>după N. Lenau</i>)	144
Despărțire	146
O, mamă... ..	148
Scrisoarea I	149
Scrisoarea II	155
Scrisoarea III	159
Scrisoarea IV	169
Scrisoarea V	175
Mănușa (<i>după Fr. Schiller</i>)	180
Luceafărul	182
S-a dus amorul... ..	199
Când amintirile... ..	202
Adio	204
Ce e amorul?	206
Pe lângă plopii fără soț... ..	208
Și dacă... ..	210
Glossă	211
Odă (<i>în metru antic</i>)	215
Iubind în taină... ..	216
Trecut-au anii... ..	217
Veneția	218
Se bate miezul nopții... ..	219
Cu mâne zilele-ți adaogi... ..	220
Peste vârful	222

Somnoroase pasărele...	223
De-or trece anii...	224
Lasă-ți lumea...	225
Tu duci...	228
Din valurile vremii...	230
Ce te legeni...	231
La mijloc de codru...	232
Mai am un singur dor	233
De-oi adormi... (<i>variantă</i>)	235
Nu voi mormânt bogat (<i>variantă</i>)	237
Iar când voi fi pământ (<i>variantă</i>)	239
Criticilor mei	241
Diana	243
Din noaptea...	245
Sara pe deal	246
Nu mă înțelegeți	248
La steaua	250
De ce nu-mi vii	251
Kamadeva	253

POEZII POSTUME

Copii eram noi amândoi...	257
Odin și poetul	261
Memento mori (<i>Panorama deșertăciunilor</i>)	270
Povestea magului călător în stele	321

De vorbiți mă fac că n-aud	354
Pierdută pentru mine, zâmbind prin lume treci!	355
Icoană și privaz	360
Eu nu cred nici în Iehova	367
Fiind băiet păduri cutreieram	368
Răsai asupra mea...	370
Noi amândoi avem același dascăl	371
Ce suflet trist...	373
Dintre sute de catarge	374
Sarmis	375
Gemenii	379
Un farmec trist și nențeles	390

La mormântul lui Aron Pumnul

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovina,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea!

Metalica, vibrânda a clopotelor jale
Vuieste în cadență și sună întristat;
Căci, ah! geniul mare al deșteptării tale
Păși, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o, geniu nalt și mare,
Colò unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană, tainic, dulce a sferelor cântare
Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoare,
Cununi de albe flori!

Te plânge Bucovina, te plânge-n voce tare,
Te plânge-n tânguire și locul tău natal;
Căci umbra ta măreață și falnica-i zburare
O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
Ce-i simț național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă,
Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,

Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguioase,
În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
Colò, în Eliseu!...

(1866, 12/24 ianuarie)

De-aș avea...

De-aș avea și eu o floare
Mândră, dulce, răpitoare,
Ca și florile din mai,
Fiice dulce a unui plai,
Plai rîzînd cu iarbă verde,
Ce se leagănă, se pierde,
Undoind încetișor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o floricică
Gingașă și tinerică,
Ca și floarea crinului,
Alb ca neaua sînului,
Amalgam de-o roz-albie
Și de una purpurie,
Cîntînd vesel și ușor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o porumbiță
Cu chip alb de copiliță,
Copiliță blîndișoară
Ca o zi de primăvară,
Cîtu-ți ține ziulița
I-aș cânta doina, doinița,
I-aș cânta-o-ncetișor,
Șoptind șoapte de amor.

(1866, 27 februarie/9 martie)

O călărire în zori

A nopții gigantică umbră ușoară,
Purtată de vânt,
Se-ncovoiaie tainic, se leagănă, zboară
Din aripi bătând.

Roz-alb-auroră, cu bucle de aur
Sclipinde-n rubin,
Revarsă din ochii-i de lacrimi tezaur
Pe-al florilor sân;

Răspânde suflarea narciselor albe
Balsamu-i divin,
Și Chloris din roze își pune la salbe
Pe fruntea-i de crin;

Iar râul suspină de blânda-i durere
Poetic murmur,
Pe-oglanda-i de unde răsfrânge-n tăcere
Fantastic purpur;

Și pasărea cântă suspine-imitândă
Un cântec de-amor,
Ecou-i răspunde cu vocea-i vuindă
La plânsu-i de dor.

Pe câmp se văd două ființe ușoare
Săltânde pe-un cal,

O călărire în zori

Pe care le-ncinge de flutură-n boare
Subțire voal;

Ca Eol, ce zboară prin valuri și țipă,
Fugarul ușor
Nechează, s-aruncă de spintecă-n pripă
Al negurei flor,

O dalbă fecioară adoarme pe sânul
De-un june frumos,
Astfel cum dormită oftarea, suspinul
În cântul duios;

Iar talia-i naltă, gingașă, subțire
Se mlădie-n vânt,
Și negrele-i bucle ondoală-n zefire,
Sclipesc fluturând.

I-adoarme pe sânu-i, se leagănă-n brațe
În tandre visări;
Pe când ca profume pe blânda ei față
Plutesc sărutări.

Iar aeru-n munte, în vale vibrează
De tainice oftări;
Căci junele astfel din pieptu-i oftează
În dalbe cântări:

„Ah! ascultă, mândruliță,
Drăguliță,

Șoapta-mi blândă de amor,
Să-ți cânt dulce, dulce tainic,
Cântul jalnic
Ce-ți cântam adeseori.

De-ai fi, dragă, zefir dulce,
Care duce
Cu-al său murmur frunze, flori,
Aș fi frunză, aș fi floare,
Aș zburare
Pe-al tău sân gemând de dor;

De-ai fi noapte,-aș fi lumină,
Blândă, lină,
Te-aș cuprinde c-un suspin;
Și în nunta de iubire,
În unire,
Naște-am zorii de rubin;

De-aș fi, mândră, râșorul,
Care dorul
Și-l confie câmpului,
Ți-aș spăla c-o sărutare,
Murmurare,
Crinii albi ai sânului!"

Ca Eol, ce zboară prin valuri și țipă,
Fugarul ușor
Nechează, s-aruncă de spintecă-n pripă
Al negurei flor;

O călărire în zori

Vergina îl strânge pe-amantu-i mai tare
La sânu-i de crin,
Și fața-și ascunde l-a lui sărutare
În păr ebenin.

Iar Eco își râde de blânde de plângeri,
De junii amanți,
Și râul repetă ca cântul de îngeri
În repede danț:

„De-aș fi, mândră, râșorul,
Care dorul
Și-l confie câmpului,
Ți-aș spăla c-o sărutare,
Murmurare,
Crinii albi ai sânului!“

(1866, 15/27 mai)

Când tot se-nveselește, când toți aci se-ncântă,
Când toți își au plăcerea și zile fără nori,
Un suflet numai plânge, în doru-i se avântă
L-a patriei dulci plaiuri, la câmpii-i rătători.

Și inima aceea, ce geme de durere,
Și sufletul acela, ce cântă amorțit,
E inima mea tristă, ce n-are mângâiere,
E sufletu-mi, ce arde de dor nemărginit.

Aș vrea să văd acuma natala mea vâlcioară
Scăldată în cristalul pârăului de-argint,
Să văd ce eu atâta iubeam odinioară:
A codrului tenebră, poetic labirint;

Să mai salut o dată colibe din vale,
Dorminde cu un aer de pace, liniștiri,
Ce respirau în taină plăceri mai naturale,
Visări misterioase, poetice șoptiri.

Aș vrea să am o casă tăcută, mititică,
În valea mea natală, ce undula în flori,
Să tot privesc la munte în sus cum se ridică,
Pierzându-și a sa frunte în negură și nori.

Să mai privesc o dată câmpia-nfloritoare,
Ce zilele-mi copile și albe le-a țesut,

Ce auzi odată copila-mi murmurare,
Ce jocurile-mi june, zburdarea mi-a văzut.

Melodica șoptire a râului, ce geme,
Concertul, ce-l întoană al păsărilor cor,
Cântarea în cadență a frunzelor, ce freme,
Născut-acolo-n mine șoptiri de-un gingaș dor.

Da! Da! Aș fi ferice de-aș fi încă o dată
În patria-mi iubită, în locul meu natal,
Să pot a binezice cu mintea-nflăcărată
Visările juniei, visări de-un ideal.

Chiar moartea, ce răspânde teroare-n omenire,
Prin vinele vibrânde ghețoasele-i fiori,
Acolo m-ar adoarme în dulce liniștire,
În visuri fericite m-ar duce către nori.

(1866, 17/29 iulie)

N-oi uita vreodată, dulce Bucovină,
Geniu-ți romantic, munții în lumină,
Văile în flori,

Râuri resăltânde printre stânce nante,
Apele lucinde-n dalbe diamante
Peste câmpii-n zori.

Ale sorții mele plângeri și surâse,
Îngânate-n cânturi, îngânate-n vise
Tainic și ușor,
Toate-mi trec prin gându-mi, trec pe dinainte,
Inima mi-o fură și cu dulci cuvinte
Îmi șoptesc de dor.

Numai lângă sânu-ți geniile rele,
Care îmi descântă firul vieții mele,
Parcă dormita;
Mă lăsară-n pace, ca să cânt în lume,
Să-mi visez o soartă mândră de-al meu nume
Și de steaua mea.

Când pe bolta brună tremură Selene,
Cu un pas melodic, cu un pas alene
Lin în calea sa,
Eol pe-a sa arpă blând răsunătoare
Cânt-a nopții dulce, mistică cântare,
Cânt din Valhala.

Atunci ca și silful, ce n-adoarme-n pace,
Inima îmi bate, bate, și nu tace,
Tremură ușor,
În fantazii mândre ea își face cale,
Peste munți cu codri, peste deal și vale
Mână al ei dor.

Mână doru-i tainic colo, înspre tine,
Ochiul îmi sclipește, genele-mi sunt pline,
Inima mi-e grea;
Astfel totdeauna, când gândesc la tine,
Sufletul mi-apasă nouri de suspine,
Bucovina mea!

(1866, 14/26 august)